

Kungl. Statistiska Centralbyråns cirkulär

till samtliga kyrkoherdar och vederbörande församlingsföreståndare, utom i Stockholm, angående den allmänna folkräkningen i riket den 31 december 1910.

Rörande instundade allmänna folkräkning har Kungl. Maj:ts dels den 10 juni 1910 utfärdad nådig förordning angående uppgifter om befolkningens yrken för folkräkningen den 31 december 1910 (Svensk författningssamling 1910: nr 67) och den 30 september 1910 utfärdad nådig förordning angående uppgifter om befolkningens yrken för folkräkningen den 31 december 1910 i Göteborg (Bihang till Svensk författningssamling 1910: nr 63);

dels genom nådigt bref till Statistiska Centralbyrån den 30 september 1910 förordnat,

att folkräkningsuppgifterna skola för hela riket, utom Stockholms stad, jämlikt nådiga kungörelsen den 4 november 1859 af vederbörande pastorer och församlingsföreståndare meddelas i form af utdrag ur hvarje församlings församlingsbok;

att för församling, där församlingsboken föres icke efter bostad utan kronologiskt eller alfabetiskt, skall utom utdraget ur församlingsboken äfven meddelas utdrag ur den till församlingsboken hörande fastighetslängden i de fall, där detta framdeles kan prövas nödigt;

att omfånget af folkräkningsuppgifterna skall vara enahanda med det för 1900 års folkräkning bestämda med de undantag, att afskrift af församlingsbokens kolumn 12 skall meddelas och att uppgifter om utträde ur svenska kyrkan icke behöfva lämnas;

att i utdraget ur församlingsboken skall meddelas utdrag ur boken öfver obefintliga, omfattande de under åren 1901—1910 till nämnda bok öfverförda och ej därifrån afförda personer;

att Statistiska Centralbyrån skall äga dels att pröfva, i hvad mån utdrag ur den till församlingsboken hörande fastighetslängden bör införas, dels och att vidtaga de åtgärder och meddela de närmare föreskrifter, som för folkräkningens ändamålsenliga förberedande och utförande kunna finnas erforderliga; samt

att underdånigt förslag till bestämmelser rörande folkräkningen i Stockholm skall af Statistiska Centralbyrån afgifvas efter samråd med Öfverståthållarämbetet.

För att möjliggöra ett så noggrant fastställande af befolkningssiffran som möjligt har därjämte af Statistiska Kommittén föreslagits, att personer, som under tiden 1 januari—15 mars 1911 inflytta till en församling med flyttningsbetyg utfärdadt under något föregående år, skola i inflyttningsboken upptagas under den 31 december 1910 och sålunda medräknas vid folkräkningen, som afser förhållandet vid utgången af år 1910. Denna Kommitténs hemställan har af Statistiska Centralbyrån tillstyrkt men har ännu icke blifvit föremål för Kungl. Maj:ts beslut.

Till följd af ofvannämnda nådiga bref får Kungl. Statistiska Centralbyrån här meddela angående 1910 års folkräkning:

1) Uppgifterna till folkräkningen skola af vederbörande pastorer och församlingsföreståndare, utom i Stockholms stad, meddelas Statistiska Centralbyrån i form af utdrag ur församlingsboken, såsom denna utvisar *förhållandet vid det borgerliga årets slut*, eller den 31 december 1910, oberoende af förändringar, som efter nämnda dag inträffat, så att exempelvis barn födda efter 1911 års ingång eller personer, som sedan dess inflyttat, icke böra upptagas i utdraget, men i församlingsboken före år 1911 upptagna personer, som efter år 1910 affidit eller från församlingen utflyttat, böra behandlas såsom vid 1910 års utgång tillhörande församlingen. Härvid skall dock iakttagas, — därest nyssnämnda hemställan från Statistiska Kommittén varder af Kungl. Maj:ts bifallen — att personer, som under tiden 1 januari—15 mars 1911 inflytta till en församling med flyttningsbetyg utfärdadt under något föregående år och sålunda i inflyttningsboken upptagas under den 31 december 1910, skola införas i utdraget.

2) För uppgifternas meddelande utdelas under instundande november och december månader af Statistiska Centralbyrån tryckta

blanketter, nämligen ett slags blanketter för själva utdragen och ett slags blanketter för sammandrag af summor.

3) Utdraget ur församlingsboken skall afgifvas för hvarje församling; skolande alltså, då ett pastorat utgöres af flera församlingar, nytt ark af blanketten börjas för hvarje församling. Omfattar församling skilda kommuner eller delar af län, härad, tingslag eller kommuner, lämnas särskildt utdrag för hvarje församlingsdel, såsom utgjorde den en församling för sig. Detsamma gäller, där i församling ingår municipalsamhälle eller köping, som ej bildar egen kommun. Utdraget rubriceras i dylikt fall på exempelvis följande sätt: Utdrag ur församlingsboken för Vallentuna härads del af Vallentuna förs., Danderyds skeppslags del af Vallentuna förs., Liljeholmens m:e i Brännkyrka förs., Örby m:e i Brännkyrka förs., Brännkyrka, utom m:en, förs. o. s. v.

Jämte ifyllande å hvarje ark af församlingens namn m. m. som af rubriken å blanketten antydes, skola samtliga sidor numreras i en följd.

4) Utdragen skola innehålla i vederbörande kolumner, med få undantag, samma uppgifter som i nådiga förordningen den 6 augusti 1894 angående kyrkoböckers förändringar i afseende på församlingsbokens motsvarande kolumner genom föreskrifter, regler och exempel anbefallda, hvadan i utdragen nästan intet annat erfordras än ett återgifvande af innehållet i de församlingsbokens kolumner, för hvilka skall i utdragen redogöras, såsom närmare framgår af här nedan meddelade regler för blanketternas ifyllande jämte därefter följande med exempel ifyllda blankett.

Af församlingsbokens aderton kolumner äro dock endast kol. 1, 2, 3, 5, 7—8, 12, 14 upptagna å utdraget.

5) För hvarje särskild sida i utdraget af församlingsboken nedsummeras antalet hushåll eller matlag (i kol. 1) och antalet personer (i kol. 7—8), hvarefter summan för personantalet å sidan införes bredvid i kol. 14. (För kontrollens skull bör tillses att, när sidan innehåller 50 rader för inskrifningar af person- och andra namn, folkmängdssumman i kol. 14 jämte antalet af de rader å sidan, som användts för byanamn och dylikt eller möjligen blifvit för ändamålet ej använda, utgör talet 50.)

Efter det nämnda summor för hushåll och personer sålunda å hvarje sida erhållits, transporterats dessa summor icke till nästa sida, utan införas å särskild (häröfvan under mom. 2 omförd) blankett för sammandrag af summorna och där summeras till slutsumma för hela församlingen eller församlingsdelen (köpingen o. s. v.).

6) I nämnda slutsumma skola inräknas äfven de å församlingen skrifna, men däremot icke de s. k. kvarstående obefintliga. Beträffande dessa skola, i slutet af utdraget och under rubriken *Kvarstående obefintliga sedan åren 1901—1910*, meddelas uppgifter rörande dem, som under åren 1901—1910 blifvit till boken öfver obefintliga öfverförda och ej sedan därifrån afförts. Dessa uppgifter böra så vidt möjligt vara likartade med dem, som församlingsboken innehåller om där upptagna personer, och bör sålunda uppgift lämnas äfven angående sannolik vistelseort utom församlingen.

För församling, där någon sådan kvarstående obefintlig sedan åren 1901—1910 icke finnes, skall utdraget därom innehålla uttrycklig anteckning.

7) Utdragets riktighet skall af pastor eller församlingsföreståndare bestyrkas medelst *namnets undertecknande* å sista arket. Äfven det häröfvan under 5) omfördä sammandraget bör undertecknas.

8) *Summarisk redogörelse för folkmängden* den 31 december 1910 upprättas på vanligt sätt. Därest den genom beräkning funna och å rad 8 i blanketten införda folkmängdssiffran skiljer sig från den genom folkräkningen utrönta, ändras rubriken för nämnda rad till "Folkmängden vid redogörelseårets slut skulle sålunda hafva utgjort", hvarjämte nedanför rad 8 införes: "Folkmängden utgjorde enligt folkräkningen", med antecknande i vederbörliga kolumner af den verkliga folkmängden.

9) Under förutsättning att ofvannämnda Statistiska Kommitténs förslag af Kungl. Maj:t bifalles, skall utdraget ur församlingsboken, jämte därtill hörande sammandrag af summorna och i kungl. förordningarna den 10 juni och den 30 september 1910 omnämnda skriftliga yrkesuppgifter, till Statistiska Centralbyrån insändas så snart ske kan efter den 15 mars 1911 och i hvarje fall så tidigt, att uppgifterna kunna till Centralbyrån inkomma före nämnda månads utgång. Därest pastor så finner lämpligt, kan utdraget ur församlingsboken upprättas jämväl före den 15 mars, hvarvid på grund af efteranmälningar erforderliga tillägg införas i slutet af utdraget före dess insändande till Statistiska Centralbyrån.

Samtidigt med folkräkningsuppgifterna böra äfven den summariska folkmängdsredogörelsen och utdragen ur ministerialböckerna insändas till Centralbyrån. Därest ineliggande blankettförråd icke

är tillräckligt för afgifvande af ifrågakarande uppgifter för år 1910 torde pastor benäget skyndsamt till Statistiska Centralbyrån insända rekvisition å erforderligt antal blanketter, hvilket i sådant fall skall öfersändas samtidigt med de i mom. 2 omnämnda blanketter.

Till kyrkoboksutdrag och summariska folkmängdsredogörelser för år 1911 och följande år komma, utan särskild rekvisition, blanketter att framdeles öfersändas.

Stockholm den 17 oktober 1910.

LUDVIG WIDELL.

E. Arosenius.

Regler för blanketternas ifyllande.

(Jämför efterföljande med exempel ifyllda blankett.)

Vid ifyllande af blanketten för utdrag ur församlingsboken iakttagas följande.

Kol. 1.

a) Inom den med *Hushåll eller matlag* betecknade delen af kolumnen sammanföras, medelst en klammer jämte en etta (1) där framför, de personer, som tillhöra samma hushåll eller matlag. För ensamt lefvande personer sättes blott en etta.

b) Där församlingsboken föres efter bostad, utskrifves å vederbörliga ställen i utdraget på särskild rad och understrykes namnet å hvarje *by* eller lägenhet (kvarter eller rote i stad).

c) Där församlingsboken icke föres efter bostad utan kronologiskt eller alfabetiskt efter personernas tillnamn, böra nyssnämnda uppgifter om *by* eller lägenhet (kvarter eller rote i stad), meddelas å utdraget (i kol. 1 eller ock i kol. 14) på det sätt, som lämpligast synes. Ifall sålunda nödig tydlighet i nämnda hänseenden befinnes ej vara vunnen, kommer särskildt utdrag ur den till församlingsboken hörande *fastighetslängden* att sedermera införas.

d) Personalförteckningen skall upptaga *fullständiga namnet å hvarje person*, hvarvid förnamnet (dopnamnet) sättes före eller efter tillnamnet, allt efter som skriftsättet är i själva församlingsboken; därjämte lämnas uppgift om *ställningen inom familjen, såsom hustru, son, dotter, mannens son i första giftet m. m.*, hvarvid lämpliga förkortningar må användas, äfvensom om persons *titel*, ifall denna är annan än den i yrkeskolumnen (kol. 2) angifna, samt huruvida person, som icke tillhör främmande trossamfund, är *icke döpt* eller *icke af svenska kyrkan döpt*.

Icke någon person med därtill hörande anteckningar får upptaga mera än *en* rad.

Kol. 2.

a) Såsom *yrke* skall angifvas det näringsfång, den tjänst eller dyl., hvaraf personen har sitt uppehälle. Titlar, såsom vice häradshöfding, fl. doktor, nämndeman, fröken, änkefru, få icke förekomma såsom yrkesbeteckning, utan bör yrkesuppgiften vara så tydligt affattad, att af densamma framgår, från hvilken sysselsättning personen hämtar sin utkomst. Sådana benämningar som direktör, fabriksör, ingenjör, handverkare, bokhållare, maskinist, Eldare, arbetare få ej användas utan närmare angifvande af vid hvad slags näringsgren eller företag personen är sysselsatt, exempelvis: direktör i handelsbolag, tobaksfabrikör, målarmästare, handelsbokhållare, maskinist vid badinrättning, tändsticksfabriksarbetare. Yrkesuppgiften bör ock angifvas, huruvida personen utöfvar yrket för egen räkning eller i annans tjänst. I senare fallet böra sådana beteckningar som snickare, plåtslagare, utbytas mot snickargesäll, plåtslageriarbetare eller dyl. — Utöfvar någon mer än ett näringsfång, uppgifves det, från hvilket han hämtar sin huvudsakliga utkomst. — För person, som tillfälligtvis saknar arbete, skall uppgifvas det yrke han senast utöfvat. — För person, som upphört att utöfva något yrke, skall uppgifvas förutvarande yrke eller tjänst med bifogande af bokstäfverna f. d., exempelvis f. d. kapten i kungl. flottan, f. d. skomakarmästare. — För änka, som icke själf utöfvar yrke, skall angifvas, hvilket yrke hennes afidne man utöfvat, exempelvis genom benämningen handlandeänka. — Person, som uteslutande eller till större delen erhåller sitt underhåll från fattigvården, betecknas såsom understödstagare. — Yrke skall uppgifvas äfven för hustru och andra familjemedlemmar, ifall de innehafva eller utöfva särskildt näringsfång, yrke eller tjänst.

För person, som aflämnat sådan skriftlig yrkesuppgift, som i kungl. förordningarna den 10 juni och den 30 september 1910

omförmåles, skall i denna kolumn jämte vanlig yrkesuppgift införas den skriftliga uppgiftens nummer.

b) Om *främmande stam*, t. ex. finne, lapp, zigenare (tattare) göres anteckning, hvarvid i brist på annan bestämningsgrund stammens namn angifves med ledning af det inom hushållet vanligen använda talspråket.

c) Såsom behäftad med *lyte* skall angifvas den, som är behäftad med *fallandesot* eller är *sinnessjuk* (som förut ägt sitt förstånd fulla bruk), *idiot* (som från barndomen varit mindre vetande och aldrig ägt fullt förstånd), *blind* eller *döfstum*.

Kol. 3 och kol. 5.

Vid angifvande af *födelseåren* och *födelseorten* kunna lämpliga förkortningar användas.

Kol. 7—8.

För en rätt fördelning efter *kön* och *civilstånd* insättes en etta (1) i någon af dessa kolumner enligt rubrikernas lydelse, hvilket iakttagas äfven för minderåriga barn.

Kol. 12.

För den, som inom svenska kyrkan begått nattvarden, införas i denna kolumn beteckningen *n* (nattvard); för den, som är konfirmerad inom svenska kyrkan, men ej inom samma kyrka begått nattvarden, beteckningen *k* (konfirmerad); samt för den, som inom svenska kyrkan åtnjutit konfirmationsundervisning och därvid funnits beredd att efter undergången konfirmation få tillträde till nattvarden, ehuru konfirmation ej följt, beteckningen *kb* (konfirmationsberedd).

Kol. 14.

Af de anteckningar, som göras i denna kolumn uti församlingsboken, upptagas här i utdraget (utom eventuellt i vissa fall uppgift om bostad m. m.; jfr mom. c af reglerna här ovan för kol. 1) endast de uppgifter, som röra främmande trosbekännelse, främmande nationalitet och frånvarande, hvarvid iakttagas:

a) Där beträffande *främmande trosbekännare* vissa uppgifter förekomma i särskild afdelning af församlingsboken eller i fastighetslängd, sammanföras i utdraget alla vederbörliga uppgifter ej allenast i kol. 14 utan äfven i föregående kolumner. Såsom främmande trosbekännare angifves endast den, som lagligen tillhör främmande trossamfund, och skall för honom antecknas den trosbekännelse han omfattar.

b) *Främmande nationalitet* antecknas så noga som möjligt, så att för angifvandet af den främmande staten benämningar sådana som Tyskland, Österrike-Ungern och dylikt ej äro tillräckliga, utan bör staten närmare angifvas, t. ex. Preussen, konungariket Sachsen, Hamburg, Bajern, Österrike, Ungern, Bosnien o. s. v.

c) Då någon församlingsmedlem är för längre tid *frånvarande* från församlingen, antecknas personens vistelseort, så vidt den är känd, äfvensom hans sysselsättning å den främmande orten, t. ex. vistas vid N. N. universitet, skola; intagen å N. N. hospital, fängelse; till sjöss, m. m. dyl.

I denna kolumn (kol. 14) antecknas äfven, då *blott den ena af två makar* finnes i utdraget införd, med hvem han eller hon är i äktenskap förenad, äfvensom dennes vistelseort, där denna är känd.

Angående ifrågakarande utdrags *summering* och angående ifyllandet af blanketten för *Sammandrag af summorna*, se ofvan mom. 5 i cirkuläret.

Utdrag ur Församlingsboken för

N. N.

förs. i Stockholms län, d. 31 1910.

Husligt eller familjeförh.	1 By eller lägenhet (kvarter eller rote i stad). (Dynamomet skrivnes på särskild rad och understrykes). Namn (fallständig) å hvarje person; familjeställning (h. = hustru, s. = son, d. = dotter o. s. v.); titel (om annan än den i kol. 2 angifna); icke döpt .	2 Yrke och nummer å yrkesuppgift. Stam (främmande). Lyte (fallandesot, sinnessjuk, idiot, blind, döfstum).	3 år.	4 Födelse-ort (församling i län eller i stad).	7-8				12 Från St. Arkhan registr. ämb.	13 Från St. Arkhan registr. ämb.	14 Trosbekännelse (främmande). Nationalitet (främmande). Frånvarande .		
					Ogift. m. k.	Gift. m. k.	Ämbets- förh.	Ämbets- förh.				Frånskild. m. k.	Frånskild. m. k.
	Nygård.												
	Anders Gustaf Eriksson	Hemmansägare	61	förs.		/				n			
	h. Maria Kristina Larsdotter		66	d:o		/				n			
	s. Johan Anders		87	d:o	/					n			
	d. Anna Kristina	Fallandesot	92	d:o	/					n			
	mågen Nils Johan Lundström	Dräng	85	Skokloster, Upps. l.		/				n			
	h. Maria Lovisa Andersdotter		89	förs.		/				n			
	Johan Hörnström	Kopparslagarmästare	62	Munsö			/			n			
	d. Karin Amalia	Blind	94	d:o	/					n Å Blindinst., Tomtebodan			
	s. Nils Johan	Sjöman	85	förs.	/					n Utrikes			
	moder Amalia Hörnström		39	Munsö			/			n			
	Erland Fristedt	Kopparslagarlär. Zigenare	92	Ullasjö, Ålfsb. l.	/					n			
	Siarö.												
	Karl Theodor Alexander Möller, f. d. sjökaptan	Godsägare 1	50	Katarina f. i Stockh.		/				n			
	h. Anne Marie Duvin		62	Le Havre i Frankrike		/				n			
	s. Karl Alexander	Löjtnant i K. Flottan	85	Katarina f. i Stockh.	/					n I fransk tjänst			
	d. Anna Mathilda	Idiot	92	förs.	/					n			
	s. Theodor	Student	93	d:o	/					k Vid Uppsala Univ.			
	d. Maria Johanna		98	d:o	/					n			
	Leopoldine Vogel	Guvernant	85	Zadel, Krets Frankenstein Preussen.	/					n Kungl. sachsisk under- säte			
	Johan Olsson Lundgren	Kusk	88	förs.	/					n			
	Anna Johansdotter	Piga	82	d:o	/					n			
	Klara Augusta Molin	Piga	86	d:o	/					n			
	Grindstugan.												
	Olof Lemström	Torpare	71	Lemland, Finland		/				n			
	h. Lovisa Bogren	Mejerska	75	förs.		/				n			
	s. Per Johan. <i>icke af Sv. kyrkan döpt.</i>		10	d:o	/					n			
	Johanna Landin	Undantagshjon	1810	Bromma			/			n			
	Sjöstads järnvägsstation.												
	Nils Gustaf Eklund, Kapten i Armén	Stationsinspektör 2	51	Klara förs. i Stockh.		/				n			
	h. Johanna Vilhelmina Widegren		61	d:o		/				n			
	s. Nikolaus Johannes	Student	90	Huddinge	/					n Vid Tekn. Högsk. i Stock- holm I Schweiz			
	d. Sofia Maria		92	d:o	/					n			
	Maria Charlotta Eriksson	Piga	88	förs.	/					n			
	Carl Andersson Björk	Stationsskrifvare 3	76	Gåsborn, Värml. l.	/					n			
	Johan August Gustafsson	Stationskarl 4	80	Gryt, Södermanl. l.	/					n			
	h. Clara Sofia Åkerberg		78	Flen, d:o		/				n			
	Karl Gustaf Eriksson	Banvakt 5	63	Ö. Vingåker, d:o		/				n Baptist			
	h. Anna Dillström		72	Dillnäs, d:o		/				n d:o			
	s. Karl Gustaf		05	förs.	/					n			
	d. Emma Johanna. <i>icke döpt.</i>		07	d:o	/					n			
	August Schmidt	Handlande 6	70	Vartofta-Åsaka, Ska- raborgs l.		/				n			
	h. Anna Charlotta Hultgren		64	Linköping		/				n			
	hennes d. i 1:a g. Augusta Ekblom	Sinnessjuk	90	d:o	/					n Å Vadstena hosp.			
	Mathilda Jonsdotter	Piga	71	förs.	/					n			
	Lovisa Charlotta Jäderlund	Hembagerska 7	83	Fundbo, Upps. l.		/				n Gift m. artilleristen Nils Jäderlund, Vaxholm			
	d. Emma Lovisa		04	förs.	/					n			
	systerd. Gustafva Almqvist	Bageribitråde	92	Fundbo, Upps. l.	/					n			
	Per August Strandberg	Garfverifabrikör 8	59	Södertälje		/				n			
	s. Gustaf Adolf	Handelsbokhållare	83	d:o	/					n			
11	Summa (för denna sida).			Summa (för denna sida)	11	14	8	9	1	2	1	46	Sra för kol. 7-8: personer.

